

La concordança

La concordança gramatical no deixa d'oferir casos dubtosos, especialment la concordança de nombre, originats, entre d'altres causes, per aquells elements que gramaticalment són del singular però que són plurals pel sentit. Les frases de relatiu, amb termes invariables com que i qui, o que en una mateixa posició tant poden representar el subjecte del verb —que són dos elements que han de concordar— com el seu complement directe, com que i el qual, són també especialment propícies a les vacil·lacions pel que fa a la concordança del nombre.

Però hi ha casos legítimament dubtosos, és a dir, amb solucions discutibles, i n'hi ha en què el dubte es resol sense lloc a discussió. Entre aquests darrers cal indicar les frases amb els adjectius indefinits cap i cadascun (o cada un).

Cap i cadascun són, pròpiament, formes del singular i exigeixen, per tant, que el verb del qual representen el subjecte revesteixi també la forma del singular. I, de fet, ningú no dubta en frases simples com Eren molta colla però cap no es va decidir i Cadascú farà el que voldrà. Però s'esdevé sovint que cap i cadascú formen part de conjunts com és ara cap dels dos o cadascun dels diversos partits. Si el verb que segueix aquests conjunts es refereix al primer element —cap o cadascun— ha de revestir la forma del singular. Si es refereix al segon —els dos o els diversos partits—, el verb —que s'hi enllaça per mitjà d'un terme relatiu— ha de revestir la forma del plural.

Diem, així, Cap d'aquestes dues tendències no és completa i Cadascun dels partits presenta el seu programa, amb el verb en singular, perquè el subjecte és clarament cap en la primera frase i cadascun en la segona.

~~En canvi, diem~~ No em refereixo a cap de les dues tendències que es van manifestar i Tenim informació de cadascun dels partits que hi van intervenir, amb el verb en plural. En aquestes frases, les oracions de relatiu que es van manifestar i que hi van intervenir són complements de noms dels respectius antecedents, tendències i partits, amb la mateixa funció que faria, en cada cas, un adjectiu. I és evident que si el complement de nom fos realment un adjectiu, aquest revestiria la forma del plural: cap de les dues tendències manifestades i cadascun dels partits representats.

Albert Jané